MALTA

QORTI KRIMINALI

ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO

Seduta ta' l-24 ta' Frar, 2014

Numru 19/2013

Ir-Repubblika ta' Malta

Vs
Matthew Mizzi

Sentenza dwar eċċezzjonijiet preliminari

Il-Qorti

Rat l-Att tal-Akkuża Numru 19/2013 li biha l-akkuzat Matthew Mizzi [detentur tal-karta tal-identita` numru 418486 (M)] gie akkuzat talli

1. Wara li l-Avukat Generali ppremetta fl-Ewwel Kap illi fit-tlettax (13) t` April tas- sena elfejn u disgha (2009) l-akkuzat Matthew Mizzi flimkien ma` siehbu Jonathan Coleiro ftehmu li jaghmlu *hold-up* f`hanut bl-isem ta` *Seven Mobiles* li jinsab Triq Salvu Psaila, Birkirkara. Fil-fatt l-akkuzat Matthew Mizzi iddecieda xjentment li jghin u jassisti lil Jonathan Coleiro f`dan il- *hold-up* tant li fit- 13 t`April 2009 Matthew Mizzi ikkonsenja lil

Jonathan Coleiro arma tan- nar (revolver) sabiex din l-arma tigi eventwalment uzata fl-imsemmi *hold-up*.

Dakinhar stess ghall-habta` tas-sitta u nofs ta` filghaxija (18.30pm) Matthew Mizzi u Jonathan Coleiro marru flimkien Birkirkara b`vettura Hyundai LAA741 misjuqa minn Matthew Mizzi bl-intenzjoni li jaghmlu din is-serqa. X`hin waslu hemm, Jonathan Coleiro dahal gol- hanut *Seven Mobiles* b`wiccu mghammad u armat bl-arma tan-nar (revolver) li kien tah Matthew Mizzi u sab quddiem wiccu lis-sid tal-hanut certu Charles Zammit, heddu li se jwegghu, ipponta l-arma tan-nar li kellu f`idejh u mill-ewwel spara tir lejn Charles Zammit pero` fortunatament ma` laqtux. Jonathan Coleiro zamm u ssekwestra lil Charles Zammit kontra l-volonta` tieghu u gieghlu jidhol f`kamra ohra fl-istess hanut sabiex ikun jista jwettaq is-serqa minghajr ebda xkiel. Waqt li Charles Zammit kien f`din il-kamra, Jonathan Coleiro seraq ammont ta` oggetti minn dan il-hanut fosthom tliet mobile phones u laptop u harab jigri l-barra. Il-valur komplessiv ta` dawn l-oggetti huwa ta` madwar elfejn erbgha mija hamsa u hamsin ewro (2,455). Charles Zammit hassu urtat b`dak li kien qieghed jigri quddiem ghajnejh u iddecieda li jigri wara dan il-malvivent sabiex jipprova jaqbdu u jisfratta din is-serqa. Waqt li Charles Zammit kien qieghed jigri warajh, Jonathan Coleiro armat bir-revolver li tah l-akkuzat Matthew Mizzi, dolozament bil-hsieb li joqtol jew li jqieghed il-hajja ta` Charles Zammit f`periklu car, spara diversi tiri fid-direzzjoni tieghu izda b`xorti tajba tir wiehed biss laqat lil Charles Zammit fid-driegh tax-xellug. Charles Zammit, minkejja li kien milqut b`tir t`arma tan-nar, xorta wahda baqa jigri wara Jonathan Coleiro pero` l-istess Jonathan Coleiro dahal fil-karozza Hyundai LAA741 fejn kien qed jistennih l-akkuzat Matthew Mizzi u telqu minn fuq il-post lejn Bormla. Minhabba din l-isparatura Charles Zammit kellu jiddahhal l-isptar sabiex jigi medikat pero` fortunatament il-griehi li garrab ma kkawzawx il-mewt.

Wara li sehh dan id-delitt il-Pulizija ghamlet investigazzjoni intensiva li wasslitha tiddentifika lill-

akkuzat Matthew Mizzi bhala l-persuna li hadet sehem f`dan id-delitt.

Illi b`ghemilu l-imsemmi Matthew Mizzi sar hati bhala komplici ta` serq ta` oggetti tal-valur li jeccedi l-elfejn tliet mija u disgha u ghoxrin ewro u sebgha u tletin centezmu (2,329.37) liema serq huwa ikkwalifikat bil-vjolenza (armi, theddid, tentattiv t`omicidju volontarju u sekwestru tal-persuna), mezz (ghata tal-wicc) u valur.

Ghaldaqstant, l-Avukat Generali f`isem ir-Repubblika ta` Malta akkuza lil Matthew Mizzi hati bhala komplici ta` serq ta` oggetti tal-valur li jeccedi l-elfejn tliet mija u disgha u ghoxrin ewro u sebgha u tletin centezmu (2,329.37) liema serq huwa ikkwalifikat bil-vjolenza (armi, theddid, tentattiv t`omicidju volontarju u sekwestru tal-persuna), mezz (ghata tal-wicc) u valur.

Talab li jinghamel skond il-Ligi kontra l-imsemmi akkuzat u illi huwa jigi kkundannat ghal-piena ta` prigunerija minn sitt snin sa ghoxrin sena skond dak li hemm u jintqal fl-artikoli 17, 23, 31, 41(1)(a), 42, 261(a)(b(c), 262(1)(a)(b)(2), 263(b), 267, 273, 274 (b), 275, 276, 277, 278, 279 (b), 280, 289 u 533 tal-Kodici Kriminali jew ghal kull piena ohra li tista skond il-ligi tinghata ghall-htija tal-imsemmi akkuzat.

2. Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tieni Kap illi fl-isfond taż-żmien, lok, fatti, u ċirkostanzi imsemmija f’dan l-att t’akkuża u cioe` fit-tlettax (13) ta` April tas-sena elfejn u disgha (2009) l-akkuzat Matthew Mizzi flimkien ma` siehbu Jonathan Coleiro ftehmu li jaghmlu *hold-up* f`hanut bl-isem ta` *Seven Mobiles* li jinsab Triq Salvu Psaila, Birkirkara. Fil-fatt l-akkuzat Matthew Mizzi iddecieda xjentment li jghin u jassisti lil Jonathan Coleiro f`dan il- *hold-up* tant li dakinhar Matthew Mizzi ikkonsenja lil Jonathan Coleiro arma tan-nar (revolver) sabiex din l-arma tigi eventwalment uzata fl-imsemmi *hold-up*. Din l- arma tan-nar kienet mimlija b`hames balal. Il-pussess ta` din it-tip t`arma tan- nar minghajr licenzja mill-Kummissarju tal-Pulizija huwa projbit mil-Ligi

u l- akkuzat Matthew Mizzi ma kienx debitament liċenzjat mill-Kummissarju tal- Pulizija sabiex ikollu pussess u kontroll ta` din l-arma tan-nar.

Illi b'għemilu l-imsemmi Matthew Mizzi sar ħati talli fit-tlettax (13) ta' April tas- sena elfejn u disgha (2009), kellu fil-pussess jew kontroll tiegħu jew garr barra minn fond jew fid-dintorni tieghu arma tan-nar jew munizzjon mingħajr ma kien debitament liċenzjat mill-Kummissarju tal-Pulizija.

Għaldaqstant l-Avukat Ġenerali, f'isem ir-Repubblika ta' Malta, fl-isfond taċ- ċirkostanzi taż-żmien, lok u fatti imsemmija aktar il-fuq f'dan il-kap t'akkuża, akkuża lill-imsemmi Matthew Mizzi, ħati talli fit-tlettax (13) ta' April tas-sena elfejn u disgha (2009) kellu fil-pussess jew kontroll tiegħu jew garr barra minn fond jew fid-dintorni tieghu arma tan-nar jew munizzjon mingħajr ma kien debitament liċenzjat mill-Kummissarju tal-Pulizija.

Talab li jingħamel skond il-Liġi kontra l-imsemmi akkużat u illi huwa jiġi kkundannat għall-piena ta' priġunerija għal żmien ta' mhux anqas minn tlett xhur u mhux aktar minn hames snin skond dak li hemm u jintqal fl-artikolu 5(1), 51 (2)ta' l-Att dwar l-Armi (Kap. 480), u l-artikoli 17, 23, 31 u 533 tal- Kodiċi Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-Liġi tingħata għall-ħtija tal-imsemmi akkużat.

3. Wara li l-Avukat Generali ppremetta fit-Tielet Kap illi fl-isfond taż-żmien, lok, fatti, u ċirkostanzi imsemmija f'dan l-att t'akkuża u cioe` fit-tlettax (13) ta` April tas-sena elfejn u disgha (2009) l-akkuzat Matthew Mizzi flimkien ma` siehbu Jonathan Coleiro ftehmu li jaghmlu *hold-up* f`hanut bl-isem ta` *Seven Mobiles* li jinsab Triq Salvu Psaila, Birkirkara. Dakinhar stess ghall-habta` tas-sitta u nofs ta` filghaxija (18.30pm) Matthew Mizzi u Jonathan Coleiro marru flimkien Birkirkara b`vettura Hyundai bin-numru ta` registrazzjoni LAA741 misjuqa

minn Matthew Mizzi bl-intenzjoni li jaghmlu din is-serqa. Kif gie spjegat aktar il-fuq f`dan l-att t`akkuza, din il-vettura Hyundai Accent LAA741 misjuqa mill-akkuzat Matthew Mizzi intuzat mill-istess Matthew Mizzi u Jonathan Coleiro biex jaharbu minn fuq il-post wara il-*hold-up*. Matthew Mizzi ma kellu l-ebda licenzja biex isuq din l-vettura.

Illi b'għemilu l-imsemmi Matthew Mizzi sar ħati talli fit-tlettax (13) ta' April tas-sena elfejn u disgha (2009), saq vettura Hyundai Accent LAA741 minghajr ma kellu licenza tas-sewqan.

Għaldaqstant l-Avukat Ġenerali, f'isem ir-Repubblika ta' Malta, fl-isfond taċ- ċirkostanzi taż-żmien, lok u fatti imsemmija aktar il-fuq f'dan il-kap t'akkuża, akkuża lill-imsemmi Matthew Mizzi, ħati talli fit-tlettax (13) ta' April tas-sena elfejn u disgha (2009) saq vettura Hyundai Accent LAA741 minghajr ma kellu licenza tas-sewqan.

Talab li jingħamel skond il-Liġi kontra l-imsemmi akkużat u illi huwa jiġi kkundannat ihallas multa ta' mhux iżjed minn mitejn u tnejn u tletin euro u erbgħa u disgħin ċenteżmu (232.94) jew tal-priġunerija ta' mhux iżjed minn tliet xhur skond dak li hemm u jintqal fl-artikolu 15(1)(a) ta' l-Ordinanza dwar ir-Regolament tat-Traffiku (Kap. 65), u l-artikoli 17, 23, 31 u 533 tal-Kodiċi Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-Liġi tingħata għall-ħtija tal- imsemmi akkużat.

4. Wara li l-Avukat Generali ppremetta fir-Raba` Kap illi fl-isfond taż-żmien, lok, fatti u ċirkostanzi imsemmija f'dan l-att t'akkuża u cioe` fit-tlettax (13) ta` April tas-sena elfejn u disgha (2009) l-akkuzat Matthew Mizzi wara l-*hold-up* li kkommetta flimkien ma` Jonathan Coleiro, mar l-Ghassa ta` l-Imsida jirraporta li waqt li kien qieghed Birkirkara jistenna lit-tfajla tieghu, ra persuna mghammda tispara xi tiri u din l-istess l-persuna

dahlet fil-vettura tieghu, issekwestratu u qaltlu biex isuq inkella tisparalu.

Illi Matthew Mizzi vvinta din l-istorja lill-Pulizija u ghamel rapport falz ghaliex Matthew Mizzi kien jaf perfettament li Jonathan Coleiro mar Birkirkara biex jaghmel *hold-up* u hu kien qieghed fil-vettura Hyundai LAA 741 jistenna propju lil Jonathan Coleiro sabiex wara s-serqa jaharbu minn fuq il-post. Matthew Mizzi kien komplici ta` din is-serqa u mhux vittma kif ta` x`jifhem b`mod qarrieqi lill-Pulizija Ezekuttiva.

Illi b'għemilu l-imsemmi Matthew Mizzi sar ħati talli fit-tlettax (13) ta' April tas- sena elfejn u disgha (2009) ddenunzja lill-Pulizija Ezekuttiva reat li jaf li ma sarx, inkella b`qerq holoq tracci ta` reat b`mod li jistghu jinbdew proceduri kriminali sabiex jizguraw li dak ir-reat kien sar.

Ghaldaqstant, b'għemilu l-imsemmi Matthew Mizzi sar ħati talli fit-tlettax (13) ta' April tas-sena elfejn u disgha (2009) ddenunzja lill-Pulizija Ezekuttiva reat li jaf li ma sarx, inkella b`qerq holoq tracci ta` reat b`mod li jistghu jinbdew proceduri kriminali sabiex jizguraw li dak ir-reat kien sar.

Talab li jingħamel skond il-Liġi kontra l-imsemmi akkużat u illi huwa jiġi kkundannat piena ta` prigunerija ghal zmien mhux aktar minn sena skond l- artikolu 110(2) u l-artikoli 17, 23, 31 u 533 tal-Kodiċi Kriminali jew għal kull piena oħra li tista' skond il-Liġi tingħata għall-ħtija tal-imsemmi akkużat.

Rat l-eċċezzjonijiet intavolati mill-akkużat fit-30 ta' Lulju, 2013 u li jinsabu a fol 10 li huma s-segwenti :

Illi l-esponent jeccepixxi n-nullita' ta' l-Ewwel Kap ta' l-Att ta' l-Akkuza, u dan ghal zewg ragunijiet: 1) Fl-ewwel lok il-fatti kif esposti mill-Avukat Generali f'dan il-Kap ma jikkostitwixxux l-elementi tar-reat li l-istess Avukat

Generali qieghed jakkuza bih lill-esponent f'dan il-Kap; u 2) Fit-tieni lok, u dejjem bid-dovut rispett lejn l-Avukat Generali, l-istess Avukat Generali ikkrea dan l-aggravju — liema aggravju ma jirrizulta bl-ebda mod mill-provi migbura waqt l-istruttorja — liema aggravju ikkreat jippregudika lill-esponent tali mod illi fin-nuqqas tieghu, il-proceduri odjerni kienu jaqaw fil-kompetenza tal-Qorti tal-Magistrati u allura mhux ta' din l-Onorabbli Qorti. Fi ftit kliem dak li qieghed jinghad hawn huwa li l-Avukat Generali, dejjem bir-rispett dovut, addebita lill-esponent b'aggravju li ma jezistix, u dana bil-ghan specifiku li l-esponent jghaddi guri minflok ma jigi ggudikat mill-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Gudikatura Kniminali.

I. Dwar l-ewwel aggravju, l-esponent jirrileva illi mkien mill-fatti kif esposti mill-Avukat Generali ma jirrizulta l-ebda forma ta' "common design" bejn l-esponent u Jonathan Coleiro biex l-istess Coleiro jispara lil Charles Zammit u/jew jipprova joqtlu jew iqeghdlu hajtu f'periklu car. Minghajr ma wiehed, f'dan l-istadju, jidhol fil-mertu dwar minn fejn u/jew minghand min Jonathan Coleiro gab l-arma, anke jekk ghas-sahha ta' l-argument u ghalhekk biss jigi accettat bhala fatt li Jonathan Coleiro gab l-arma minghand l-esponent, zgur li ma jirrizultax minn imkien - lanqas mill-fatti kif esposti mill-Avukat Generali f'dan l-Ewwel Kap, li kien hemm "common design" bejn Coleiro u l-akkuzat, biex Coleiro jispara fuq Charles Zammit. Fi ftit kliem, dak li qieghed jinghad hawn huwa li anke jekk ghas-sahha ta' l-argument ghalhekk biss wiehed jaccetta bhala fatt li l-esponent kien komplici ma' Jonathan Coleiro fil-hold-up, zgur li ma kienx komplici fit-tentativ ta' omicidju ta' Charles Zammit. Dan l-istess fatt hawn fuq imsemmi huwa sahansitra rikonoxxut mill-Avukat Generali nnifsu, meta fil-parti ezpozittiva ta' l-Ewwel Kap, jghid, verbatim: *"Charles Zammit hassu urtat b'dak li kien qieghed jigri quddiem ghajnejh u iddecieda li jigri wara dan il-malviivent (Jonathan Coleiro) sabiex jipprova jaqbdu u jisfratta din is-serqa. Waqt li Charles Zammit kien qieghed jigri warajh, Jonathan Coleiro armat bir-revolver li tah l-akkuzat Matthew Mizzi, dolozament bil-hsieb li joqtol jew li jqieghed il-hajja ta' Charles Zammit f'periklu car, spara diversi tiri fid-direzjoni tieghu... ".* Huwa paciflku li f'xi hin

waqt il-hoId-up , u cioe' meta Charles Zammit gera' wara Jonathan Coleiro, Jonathan Coleiro - wahdu biss - ifforma l-hsieb doluz li joqtol lil Charles Zammit jew li iqeghdlu hajtu f'perikoiu car, u konsegwentement spara fid-direzzjoni ta' l-istess Zammit. Dan l-istess fatt huwa rikonoxxut mill-Avukat Generali ghaliex fl-espozizzjoni tal-fatti l-akkuzat Matthew Mizzi jikkonfigura biss bhala komplici fl-hold-up fejn huwa kien l-bniedem li pprokura l-arma u li qaghad jistenna fil-"getaway car" sakemm Jonathan Coleiro jezegwixxi l-hold-up. Meta wiehed jiehu bhala stat ta' fatt il-fatti kif esposti mill-Avukat Generali, ghas-sahha ta' l-argument u ghalhekk biss, wiehed jirrizultalu li kien hemm ftehim bejn l-esponent u Jonathan Coieiro biex jitwettaq il-hold up de quo. L-esponent, dejjem skond l-Avukat Generali, ipprokura l-arma (naturalment "hold-up", minn natura intrinsika tieghu jinnecessita l-uzu ta' xi arma sabiex il-vittma jibza' u jikkonsenja l-oggetti) u qaghad jistenna lil Coleiro fil-karozza sakemm Coleiro jwettaq dan il-hold-up.

Allura, skond il-fatti kif prospettati u kif esposti mill-Avukat Generali fl-Ewwei Kap ta' l-Att ta' Akkuza, l-esponent Matthew Mizzi seta' legittimament u ragjonevolment jigi akkuzat b'komplicita' fis-serqa aggravata bil-valur, mezz u vjolenza (arma), izda qatt ma seta' jigi akkuzat b'komplicita' fis-serqa aggravata bil-vjolenza (tentattiv ta' omicidju volontarju). Dan qieghed jinghad mhux biss ghax mill-atti ta' l-istruttorja ma jirrizulta ebda "common design" dwar dan ma' Jonathan Coieiro (kif spejgat fl-aggravju li gej hawn taht) izda ghaliex il-fatti kif esposti mill-Avukat Generali f'dan l-Ewwel Kap ma jikkostitwixxux l-elementi tar-reat ta' komplicita' f'serq aggravat b'tentattiv ta' omicidju.

II. It-tieni aggravju ta' l-esponent, dejjem fir-rigward ta' l-Ewwel Kap ta' l-Att ta' Akkuza odjerna, huwa relatat u jikkombaca l-ewwel aggravju. Izda, fl-umli fehma ta' l-esponent, dan l-aggravju huwa ferm aktar serju ghaliex jincidi fuq id-diskrezzjoni ta' l-Avukat Generali li, sfortunatament, f'dan il-kaz ntuzat b'mod arbitrarju. Filwaqt li l-ewwel aggravju ta' l-esponent kien jikkonsisti

fil- fatt li l-fatti kif esposti mill-Avukat Generali f'dan il-Kap ma jikkostitwixxux l- elementi tar-reat li l-istess Avukat Generali qiegħed jaddebita bih lil akkuzat f'dan il-Kap, dan it-tieni aggravju jikkonsisti fil-fatt li l-Avukat Generali ma setgħa qatt kellu l-bazi sabiex jakkuza lill-esponent Matthew Mizzi b'komplicita' f'serqa aggravata bil-vjolenza (tentattiv ta' omicidju), u dan ghaliex ma jirrizultax mill-atti kompilati fl-istruttorja.

Illi minkejja li l-Avukat Generali jgawdi diskrezzjoni dwar x'akkuzi jressaq f'Att ta' Akkuza, imbaghad ikun f'idejn il-gurati li jiddeciedu jekk tali akkuzi jkunux gew ippruvati sal-grad rikjest mill-ligi jew le, pero' jinghad ukoll li l-istess Avukat Generali ghandu jibni l-Att ta' Akkuza fuq il-provi migbura waqt l- istruttorja. Dan jigifieri li m'ghandux jikkrea akkuzi u/jew aggravji sabiex jaghmel il-kaz aktar oneruz fuq l-akkuzat jew sabiex kaz li jaqa' fil- kompetenza tal-Qorti tal-Magistrati jittella' fil-Qorti Kriminali quddiem il-gurati. Bl-akbar rispett hekk jidher li gara f'dan il-kaz. A skans ta' ripetizzjoni, mill- atti tal-kumpilazzjoni jirrizulta (almenu sal-grad tal-primafacie, imbaghad min ser jiggudika jara jekk jirrizultax sal-grad tac-certezza morali) illi l-esponent kien komplici ma' Jonathan Coleiro biex isir hold-up fuq il-hanut Seven Mobiles sitwat fi Triq Salvu Psaila, Birkirkara. Il-ftehim kien, u dana dejjem qieghed jinghad ghas-sahha ta' l-argument biss, u strettament minghajr pregudizju ghall-mertu, li l-akkuzat isuq lil Jonathan Coleiro fuq il-post, Jonathan Coleiro jinzel b'arma tan-nar li kellu jipprokuralu l-esponent u jwettaq il-hold-up — u cioe' li jpponta l-pistola lejn il-proprjetarju u jitolbu l-flus, u mbaghad Coleiro jirritorna fil-vettura u l-esponent isuq minn fuq il-post. Minn imkien mill-atti ta' l-istruttorja ma jirrizulta li l-esponent u Jonathan Coleiro kellhom xi ftehim, xi hsieb komuni, xi common design li jittentaw joqtlu lil Charles Zammit. Kien Jonathan Coleiro biss li fi stadju partikolari ifforma l-hsieb li joqtol lil Charles Zammit jew li iqeghdlu hajtu f'periklu car, u sparalu diversi tiri. F'dan ix-xenarju, dejjem bl-akbar rispett, huwa zbaljat l- Avukat Generali li jaddebita lill-esponent b'komplicita' f'serqa aggravata b'tentattiv ta' omicidju volontarju.

Illi dan in-nuqqas da parti ta’ l-Avukat Generali huwa wiehed preokkupanti ghaliex kieku l-istess Avukat Generali ma ‘ikkreax’ dan l-aggravju, kieku l-kaz fil-konfront ta’ l-esponent kien jaqa’ fil-kompetenza tal-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali u mhux ta’ din l-Onorabbli Qorti. Ghal dak li jirrigwarda dan l-Ewwel Kap ta’ l-Att ta’ l-Akkuza, mill-atti tal-kumpilazzjoni l- Avukat Generali seta’ legittimament u ragjonevolment jakkuza lill-esponent b’komplicita’ f’serqa aggravata bil-valur (li jeccedi l-2,329.37 Ewro), bil-mezz (ghatta tal-wicc), u bil-vjolenza (armi u theddid).

F’dan il-kuntest il-piena applikabli kienet tkun dik ravvizata fl Artikoli 277(b) tal- Kap. IX tal-Ligijiet ta’ MaLta, u cioe’ sa massimu ta’ sitt (6) snin prigunerija. Evidentement piena li taqa’ fil-gurisdizzjoni tal-Qorti tal-Magistrati u mhux ta’ din l-Onorabbli Qorti. Ghal raguni inspjegabbli, izda, l-Avukat Generali addebita lill-esponent bl-aggravju tal-vjolenza (tentattiv ta’ omicidju) ai termini ta’ l-Artikolu 273 tal-Kap. IX tal-Ligijiet ta’ Malta, minkejja li dan l-aggravju, evidentement, ma jirrizultax fil-konfront ta’ l-esponent Matthew Mizzi, biex b’hekk il-piena massima applikabbli giet dik ta’ ghoxrin (20) sena minflok sitt (6) snin. B’dan il-mod, minflok ma inhargu l-artikoli u baghat lill-esponent biex ikun iggudikat mill-Onorabbli Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta’ Gudikatura Kriminali, kif b’kull rispett, kien dmiru li jaghmel fic-cirkostanzi tal-kaz odjern, hareg din l-Att ta’ Akkuza bi pregudizzju serju u ingust ghall-esponent, li allura jkollu jaffaccja guri u piena massima ta’ ghoxrin (20) sena prigunerija, minflok is-sitt (6) snin li legittimament u ragjonevolment ghandu jkun espost ghalihom quddiem l-Qorti tal-Magistrati.

Ghaldaqstant, tenut kont is-suespost, u cioe’ li l-Ewwel (1) Kap ta’ l-Att ta’ l- Akkuza huwa null stante li il-fatti kif esposti mill-Avukat Generali f’dan il-Kap ma jikkostitwixxux l-elementi tar-reat li l-istess Avukat Generali qieghed jakkuza bih lill-esponent f’dan il-

Kap; kif ukoll illi l-aggravju tal-vjolenza (tentattiv ta' omicidju volontarju) evidentement ma jissussistix fil-konfront ta' l- esponent Matthew Mizzi u gie addebitat lilu sempliciment biex ikun ta' pregudizzju ingust ghalih, l-esponent umilment jitlob lii din l-Onorabbli Qorti joghogobha tiddikjara bhala null u bla effett l-Ewwei (1) Kap ta' l-Att ta' l- Akkuza.

2. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-akkuzat jeccepixxi l-inamissibilita' ta' l-istqarrijiet ta' l-istess akkuzat Matthew Mizzi (Dok AD3, Dok AD4 u DOK AD5), u dana stante illi dawn saru minghajr assistenza legali, u konsegwentement jitlob l-isfilz ta' l-istess mill-atti, kif ukoll kwalsiasi referenza ta' kwalunkwe xhud ghall-istess stqarrijiet. Di piu', din l-eccezzjoni ssib sostenn taghha tenut kont l-eta' tenera, il-fedina penali nettissima ta' l-akkuzat u allura l-inesperjenza tieghu f'ambjent ta' interrogatorju mill-Pulizija.

3. Illi bla pregudizzju ghas-suespost qieghed jigi eccepit illi l-istqarrija ta' Jonathan Coleiro ma taghmilx prova kontra l-esponenti u tista' tintuza biss ghal finijiet ta' kontroll b'dana illi m'ghandha bl-ebda mod titqassam lil gurati. Inoltre, l-Imhallef li ser jippresjedi l-guri ghandu, ai termini ta' l-Artikolu 639(3) jaghti *"direttiva lill-gurati biex jiznu x-xiehda li dak ix-xhud jaghti b'kawte!a qabel ma jserrhu fuqha u jaslu biex isibu hati".*

L-Ewwel Eċċezzjoni – In-Nullita' tal-Ewwel Kap tal-Att tal-Akkuża

Fil-fehma tal-Qorti l-Ewwel Kap jissodisfa r-rekwiżiti kollha tal-artikolu 589 kif elenkati fl-erba' subinċiżi. Il-fatti jkopru l-kompliċita' f'serqa b'diversi gravanti u kompliċita' f'tentattiv ta' qtil. Kemm l-akkuża kif ukoll il-konsegwenzi jorbtu mal-fatti. U għalhekk ma jistax jingħad li l-fatti ma jikkostitwux l-elementi tar-reati msemmijin jew li b'xi mod

m'għandhomx x'jaqsmu mal-artikoli indikati fil-piena (b'mod partikulari l-artikolu 273 tal-Kap 9.

L-akkużat jissottometti li l-Avukat Ġenerali ħoloq dan l-aggravju li ma jirriżultax mill-provi miġbura waqt l-istruttorja. **F'dan l-istadju mhux kompitu ta' din il-Qorti li tidħol fil-mertu. Jekk l-Avukat Ġenerali ġabarx provi biżżejjed għal dak li qed jallega huwa fatt li jridu jiddeċiduh il-ġurati wara li jisimgħu l-provi kollha**.

L-akkużat jallega wkoll li l-ħolqien ta' dan l-aggravju sar sabiex il-każ tiegħu jinstema' mill-Qorti Kriminali u mhux mill-Qorti tal-Maġistrati (Malta) bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali. Huwa u jelabora aktar dwar dan il-punt (a fol 12), l-akkużat jgħid li :

'A skans ta' ripetizzjoni, mill-atti tal-kumpilazzjoni jirriżulta (almenu sal-grad tal-prima facie) illi l-akkużat kien kompliċi ma' Jonathan Coleiro biex isir hold-up fuq il-ħanut 'Seven Mobiles.'

Din il-Qorti eżaminat l-artikolu 370 (1) tal-Kap 9 li jillimita l-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati għal piena ta' priġunerija għal żmien mhux aktar minn sitt xhur.
Dak li jalludi għalih (bla ma ssir ebda ammissjoni) l-akkużat fil-paragrafu sottolineat diġa' jaqbeż il-kompetenza tal-Qorti tal-Maġistrati skont l-artikolu 370(1) tal-Kap 9.

Barra minn hekk meta jkun applikat l-artikolu 370(3)(a), dan isir jekk l-Avukat Ġenerali jidhirlu li r-reat li jkun allegat li wettqet persuna huwa suġġett għal piena ta' aktar minn sitt xhur iżda mhux aktar minn għaxar snin. L-akkużat jista' joġġezzjona jew ma joġġezzjonax għal tali deċiżjoni **imma huwa l-Avukat Ġenerali li jiddeċiedi dwar f'liema Qorti għandu jinstema' l-każ u mhux l-akkużat.**

L-akkużat jissottometti wkoll li fl-atti m'hemmx prova ta' 'common' design bejn Coleirou l-akkużat biex Coleiro jispara fuq Charles Zammit.

Dwar din is-sottomissjoni l-Qorti tirreferi għal dak li diġa' qalet aktar 'il fuq – li deċiżjoni dwar jekk hemmx 'common design jew le' ma tettiħidx f'dan l-istadju għax huwa kompitu tal-ġurati li jiddeċiedu jekk il-Prosekuzzjoni ġabitx it-tali prova jew le. Din hija deċiżjoni fuq fatt u l-ġurati biss jistgħu jiddeċiedu fatt kienx ipprovat jew le.

L-akkużat jissottometti wkoll li l-akkużat m'għandux jaqsam mal-isparar fuq Charles Zammit huwa rikonoxxut mill-Avukat Ġenerali stess bil-mod kif iddeskriva l-inċident. L-akkużat jkkowota dik il-parti tal-fatt li tidher a fol 2 fl-ewwel vers'Charles Zammit ħassu urtat......fid-direzzjoni tiegħu (vers numru 6).

Iżda n-narrattiva tal-fatti ma jiqfux hawn għaleix l-Avukat Ġenerali jkompli jżid '.........minkejja li kien milqut b'tir t'arma tan-nar (Chalres Zammit) xorta baqa' jiġri wara Jonathan Coleiro pero' l-istess Jonathan Coleiro daħal fil-karozza Hyundai LAA 741 fejn kien qed jistennieh l-akkużat Matthew Mizzi u telqu minn fuq il-post lejn Bormla.'

L-akkużat jinjora din il-parti tan-narrativa, parti li tagħti kwadru aktar sħiħ ta' x'seħħ u li issa jkun f'idejn il-ġurati x'konklużjonijiet ser jiġbdu dwarha wara s-smigħ tal-provi.

Għalhekk il-Qorti qed tiċħad dik il-parti tal-ewwel eċċezzjoni – mill-akkużat msejħa l-ewwel aggravju.

It-tieni parti tal-eċċezzjoni – dik li l-akkużat isejjaħ bħala t-tieni aggravju – tiffoka fuq lil-Avukat Ġenerali ma seta' qatt jakkuża lil Matthew Mizzi b'serqa aggravata bil-vjolenza (tentattiv ta' omiċidju). Waqt it-trattazzjoni, l-akkużat spjega dan l-aggravju billi rrefera għall-komunikabilita' fis-sens tal-artikolu 45 tal-Kap 9.

Dwar il-komunikabilita' (fil-kompliċita') din il-Qorti ser terriferi għal dak li qalet il-Qorti tal-Appell Kriminali (Superjuri) fis-sentenza 'Ir-Repubblika ta' Malta vs Joseph Zammit tal-20 ta' Jannar 2011. Is-silta li qed tirreferi għaliha din il-Qorti hija din li ġejja:

‘9. In materja ta’ komplicita`, tajjeb hawn li ssir referenza għal dak li jgħid il-Professur Sir Anthony Mamo:

“... if a man, with the object of aiding the commission of a theft, assists the principal to enter into the house, knowing that he had provided himself with a weapon for the purpose of facilitating the theft if it should be found so necessary, will be co-responsible for the theft aggravated by ‘violence’ if the principal actually makes use of that weapon in perpetrating the theft. Nani3 puts the rule in the following words: *‘Se la scienza del complice non si estendesse alla qualita`del delitto edesimo, non potrebbe a lui comunicarsi quella distinta imputabilita` la quale e` inerente alle ualita` ignorate del delitto, e conseguentemente non potrebbe essere colpito da quella specie o da quel grado maggiore di pena che la legge avesse riservato al delitto cosi` qualificato .... Questa scienza per altro dovrebbe presumersi per le qualita` connesse col delitto conosciuto o talemente dipendenti dalla non ignorata commissione del medesimo che la commissione del delitto importasse ancora la previdenza delle qualita` medesime.’*

“....

“... when the principal causes a more serious event or result than was in the contemplation of the accomplice, then the doctrine commonly accepted on the continent may be briefly stated as follows:

“i. If the principal deliberately commits an offence which is wholly different from that ordered or advised by the accomplice, the latter is not liable for the offence committed....

“ii. In all other cases, a distinction is made between what is called excess in the means (*‘eccesso nei mezzi’*) and excess in the purpose (*‘eccesso nel fine’*). There is the former where the principal uses means different from those concerted between the parties: e.g. the original common design contemplated the use of a stick to beat a person, but the principal uses a sword and kills that person. In this case the responsibility for the more serious result is wholly of the principal. There is an excess in the purpose where, though the means used are those actually

combined between the parties, they produce a more serious result than that originally contemplated. In any such case, if the graver result ensues as a natural and foreseeable consequence of the means used or owing to the negligence (i.e. not to the deliberate intention) of the principal, liability for the graver result is contracted also by the accomplice: for, although he may not have expressly desired that result, nevertheless he maliciously wanted the means which by their very nature could cause that result.
"This is, as Maino says, the doctrine universally accepted on the continent. With us it applies subject to the express provisions of our law which, as we have seen, extends liability in respect of the aggravating act to all parties to the criminal enterprise with whose previous knowledge it was perpetrated and even to those who, becoming aware of the aggravating act at the time of its perpretration, and being able to prevent it, did not do so."

10. Francesco Antolisei wkoll josserva:

"Nell'ipotesi, poi, che una rapina sia sfociata in unomicidio (ipotesi tutt'altro che infrequente nella pratica e grave di conseguenze), bisognera`considerare se l'uccisione sia stata il risultato di una
insospettabile, e percio` eccezionale, resistenza della vittima o di altri avvenimenti singolarissimi. Nel caso che a tale quesito si risponda negativamente, I compartecipi che non vollero l'uccisione ne risponderanno."

L-istess awtur jirreferi għal sentenza tal-Qorti ta' Kassazzjoni tat-18 ta' Novembru 1960 fejn gie ritenut li ***"in casi in cui un rapinatore a mano armata aveva ucciso uno degli aggrediti, ha ritenuto la responsabilita` per omicidio volontario ex art. 116 c.P. di tutti i concorrenti nella rapina."***

Fid-dawl tal-insenjament ta' din is-sentenza l-Qorti ma tistax taċċetta s-sottomissjoni tal-akkużat li l-Avukat Ġenerali mar 'l hemm minn dak li seta' jniżżel fl-att tal-akkuża jew li qabad u żied mal-piżijiet tal-akkużat billi introduċa akkużi bla ebda bażi. Konsegwentement il-Qorti qed tiċħad dik il-parti tas-sottomissjoni fejn l-akkużat jgħid li l-konsegwenzi fil-piena ser ikunu aktar serji minħabba li l-Avukat Ġenerali sejjes l-Ewwel Kap fuq dak li deherlu li jwasslu għalih il-provi miġbura. (Ara fol 13).

Tassew li min jippresiedi l-ġuri jrid ukoll ifiehem lill-ġurati n-natura tal-komunikabbilita' skont il-liġi u l-ġurisprudenza tagħna. Iżda b'daqshekk ma jfissirx li hemm xi nullita' fl-ewwel kap tal-att tal-akkuża . Għal darb'oħra l-Qorti qed tiddeċiedi li dak li hemm fl-Ewwel Akkuża jrid jgħaddi mill-iskrutinju tal-ġurati. Huwa f'idejhom biss li jistabillixxu jekk il-provi jwasslux jew le għall-akkuża kif inhi – bil-komunikabilita' b'kollox - jew għal xi alternattiva oħra li hija kompriża fit-tali akkuża.

Għaldaqstant il-Qorti qed tiċħad din it-tieni parti tal-ewwel eċċezzjoni li l-akkużat isejjaħ it-tieni aggravju u li tikkomprendi wkoll komputazzjonijiet ta' piena u / jew ta' kompetenza tal-Qorti Kriminali u tal-Qorti tal-Maġistrati.

Isegwi li l-Qorti qed tiċħad l-ewwel eċċezzjoni.

It-Tieni Eċċezzjoni - L-Inammissibilita' tal-Istqarrijiet

Dwar din l-eċċezzjoni l-Qorti tirreferi għad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti Kostituzzjonali nhar it-8 t'Ottubru 2012 fl-ismijiet Charles Steven Muscat kontra l-Avukat Ġenerali. Il-Qorti Kostituzzjonali kienet qalet hekk:

'33. Meta tqis ukoll illi l-attur għad irid igħaddi mill-proċess penali bil-garanziji proċedurali kollha li dan jagħti u fejn jinġiebu l-provi kollha, u mhux biss l-istqarrija tal-akkużat; illi matul dan il-proċess l-attur sejjer ikollu l-għajnuna ta' avukat; u illi l-imħallef togat sejjer iwissi lill-ġurati bil-

perikolu illi joqogħdu biss fuq l-istqarrija meta jiddeċiedu dwar ħtija, bla ma jqisu wkoll il-provi l-oħra, u illi l-imħallef saħansitra jista' jwissi lill-ġurati biex jiskartaw l-istqarrija jekk tinġieb xiehda – li ma tressqitx quddiem din il-qorti – li l-istqarrija ttieħdet bi vjolenza, b'qerq jew b'theddid, din il-qorti hija tal-fehma illi ma ntwera ebda ksur tal-jedd għal smigħ xieraq bit-teħid tal-istqarrija tal-attur mingħajr ma kellu l-għajnuna ta' avukat.'

Din il-Qorti ser timxi ma' din id-deċiżjoni u għalhekk qed tiċħad it-talba tal-akkużat sabiex ikunu sfilzati l-istqarrijiet tiegħu u sabiex titneħħa kull referenza li saret għal dawn l-istqarrijiet minn xhieda oħra.

Għalhekk qed tiċħad it-tieni eċċezzjoni fl-intier tagħha.

It-tielet Eċċezzjoni – L-istqarrija ta' John Coleiro u d-Direzzjoni lill-ġurati skont l-artikolu 639(3).

Il-Qorti tirreferi għall-artikolu 661 tal-Kap 9 li jipprovdi hekk:

'Konfessjoni ma tagħmilx prova ħlief kontra min jagħmilha, u mhix ta' preġudizzju għal ebda persuna oħra.'

'L-istqarrija' (u mhux ix-xhieda) ta' John Coleiro għalhekk tista' tintuża bħala forma ta' kontroll għal dak li jgħid ix-xhud. Din m'għandhiex titqassam lill-ġurati.

Din l-eċċezzjoni tirreferi wkoll għal dak li jipprovdi l-artikolu 639(3) li jgħid hekk:

*'(3) Meta **l-uniku** xhud kontra l-akkużat dwar xi reat fi proċess li jinstema' quddiem il-ġurati tkun persuna kompliċi, il-Qorti għandha tagħti direttiva lill-ġurati biex jiżnu x-xhieda li dak ix-xhieda jagħti b'kawtela qabel ma jserrħu fuqha u jaslu biex isibu ħati lill-akkużat.'*

Mill-kliem ta’ dan l-artikolu l-Imħallef għandu jagħti d-direttiva lill-ġurati dwar kif jiżnu x-xhieda ta’ kompliċi sakemm fil-proċess ikun hemm **xhud wieħed biss kontra l-akkużat**. Jekk fil-proċess ikun hemm aktar minn xhud wieħed, allura s-subinċiż (3) tal-artikolu 639 ma japplikax.

Għalhekk deċiżjoni dwar din it-tieni parti tat-tielet eċċezzjoni tkun tista’ tingħata biss wara li jinstema’ l-proċess kollu u mhux f’dan l-istadju.

Konsegwentement il-Qorti qed tilqa’ l-ewwel parti tat-tielet eċċezzjoni u qegħda f’dan l-istadju tiċħad it-tieni parti tat-tielet eċċezzjoni għaliex deċiżjoni dwar x’direzzjoni għandha tingħata lill-ġurija tista’ tittieħed biss wara s-smigħ tax-xhieda kollha li jinstemgħu waqt il-ġuri.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM--------------------------------